

BYTIDNINGEN¹

Husorgan för Freluga-Edstuga

Nummer 2, Årgång 1

I DETTA NUMMER BL A:

* MANSKÖREN

* MULLESKOLAN

* NYINFLYTTADE I FRELUGA/EDSTUGA

Och mycket, mycket annat.....

Blivande fiskeproffset Erik Skoglund. Foto: Björn Carlqvist

REDAKTIONEN

REDAKTION		
Anders Jonsson (bandy)	300	62
Anders Jonsson (olja)	303	19
Stefan Larsson	301	58
Björn Carlqvist	301	37

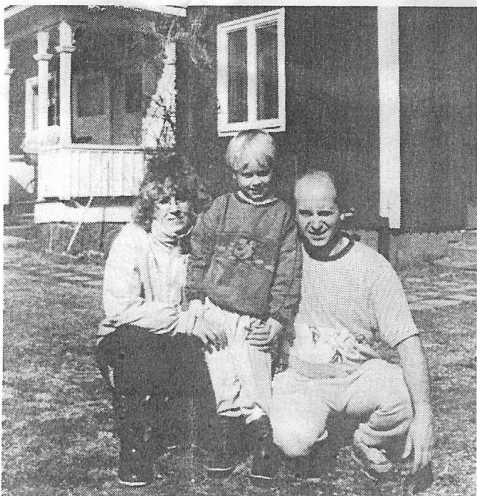
MANUSSTOPP TILL NÄSTA NUMMER: 930915

NYINFLYTTADE

Stefan Valfridsson 27 år, Viktoria Källänge, 23 år, Fredrik Valfridsson, 10 månader och katten Amandus 6 år.

Familjen Valfridsson-Källänge flyttade in i gamla smedjan 1 mars 1993 och trivs mycket bra. Bägge har dock ett förflutet i trakterna då Stefan är uppväxt i Freluga och Viktoria kommer från Söräng. Stefan arbetar som bilrekonstruktionärer på Car-Care och Viktoria arbetar vanligtvis på Höghamarskolan, men är f.n. mammaledig.

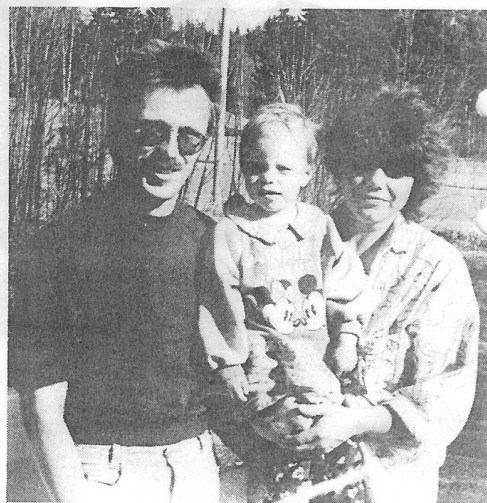
På bilden: Monika Westelius - Fredrik - Jörgen Qvarford. Jennifer 2 mån. gammal sover sött i barnvagnen. Monika återvänder till barndomsbyn efter sin flyttning 1984.

Efter 5 års vistelse i den Kungliga huvudstaden återvänder Jörgen till hembygden. Via Bonden har de nu satt sina bopålar i Erikssons. - Nu får jag lov att lära mig trädgårdsskötsel säger Monika med blicken svepande över en väl tilltagen trädgård som väntar på ansökan. Jörgen som störs i sina reparationsarbeten återgår ivrigt till hantverket.

Sonny Jonsson 28 år, Jannica Tibbling 25 år, dottern Emelie 15 månader.

Familjen Jonsson-Tibbling flyttade in i det röda tegelhuset efter Byvägen den 1 februari 1993. Ursprungligen kommer Sonny från Granberg och Jannica från Undersvik. Anledningen till att dom flyttat till Freluga är att dom "Alltid velat flytta hit". Sonny är f.n. arbetskraft till förfogande och Jannica arbetar på Konsum Smedjan.

Nyinflyttade i "Ivars": Tomas Olsson, Jasmine 3,5 år och Carina Helsing.

Tomas som genom Lars-Tage har anknytning till byn flyttar tillsammans med Alfta-bördiga Carina från Fjäle. Carina som gillar skog och mark, tycks inte vara främmande för att hjälpa Tomas med hans bilvård. Grannkatten Svinto fortsätter sina dagliga matfrierier. Saknar han männe Ivars delikatesser?

BYNAPPET

Söndagen den 13 mars avgjordes byns traditionella fisketävling "Bynappet" och ett femtiotal bybor hade mött upp nere vid "Knussviken". Vädret var till en början disigt och solen ville inte riktigt bryta igenom molntäcket. När startskotten gick klockan 10 rusade de tävlande ivrigt ut och spred ut sig över isen.

Inte på hugg

Någon större huggvillighet visade nu inte fisken, men istället hade solen kommit fram och deltagarna njöt av den. Redan strax efter klockan 11 hade många

börjat tröttna på den dåliga fiskelyckan och begett sig upp på land för att grilla korv istället.

Alla fick pris

När tävlingen blåstes av klockan 12 visade det sig att bara 6 stycken fått fisk och dessa belönades med priser. Herrklassen vanns av Mikael Alsing och damklassen av Merit Mickelsson. De får nu behålla vandringspriset ett år framåt.

Resultat Herrar

1. Mikael Alsing
2. Leif Nilsson
3. Per Schenell
4. Göran Tjäder

Resultat Damer

1. Merit Mickelsson
2. Kristina Karlsson

"Vi som fick fisk". Fr v Kristina Karlsson, Per Schenell, Merit Mickelsson, Göran Tjäder, Mikael Alsing och Leif Nilsson

<ANNONS>

NTO-LOKALEN

BRÖLLOP - FÖDELSEDAGAR - FESTER

Köks-utrustning för 125 personer finns.

PRIS: Hela lokalen 600:-

Lilla lokalen 125:-

BOKNING GENOM: John Halvarsson, 301 89 el. 303 40
Evy Olsson, 147 45 el. 230 90

Freluga manskör - En tradition?

Det är Valborgsmässoafton, himlen är blå, temperaturen ligger runt 20 grader och det känns som en försmak av sommaren. Ungarna har börjat tidigt på eftermiddagen med att skjuta raketer och smällare och fortsätter hela kvällen till alla föräldrars stora förfasan. Festkommitten har varit igång några timmar med att ställa i ordning på NTO med fika, korv, lotterier och videofilm för de minsta. Kasen ska makas ihop och vattenslangen måste monteras utifall att elden sprider sig. Byborna har suttit hemma på altanen och njutet av vårsolen, kanske har man grillat och någon har säkert taget sig en extra "värmare". Det kan ju bli kallt till kvällen! Så var det då dags att tända kasen. Ett par sekunder, så fräser och sprakar det från det torra riset och lågorna stiger mot skymningen. Värmen sprider sig snabbt bland människorna och alla mår bra.

Det är då det händer....

Ett mystiskt gäng "gubbar" som kommer glidande. En del kommer gående, andra på cykel. Någon blir kvar i ett gäng för att resonera om något världsproblem. Någon bär på en plastkasse och alla verkar uppspelta och ser ut att må väldigt bra. Det verkar inte finnas någon struktur eller organisation i gänget men så helt plötsligt har alla, ljudlöst och försynt, kommit upp på släpvagnen och formerat sig. Det är Manskören som har återuppstått för att på nytt dela med sig av sin näktergalsliknande sångarglädje. Den förväntansfulla publiken får njuta av en bred repertoar. Där finns de traditionella vårsångerna som t.ex "Vintern rasat ut" och "Vårvindar friska, men också populära allsångsmelodier som "Spelolles gånglåt" och ett melodiskt valspottpurri. Den stämningsfulla melodin om Gunnar Vägman framförs tillsammans med gitarrackompanjemang och som avslutning får publiken gunga med

i en Perssons Pack-låt om den sista kvällen i april.

Och så var det hela plötsligt över. Sångfåglarna glider diskret ner från scen och blandar sig med sina nära och kära i publiken och kvar ligger bara den ljumma apriluft och vibrerar av ljuva harmonier.

Vilka är då de här figurerna som dyker upp varje år på sista april och sprider ljud omkring sig? (o- eller väl-, välj själv). De flesta är av typen husbehovssångare och använder sina färdigheter i samband med bad, dusch och privata fester. Men här finns också ett par riktiga "ess". Sven Jonsson 68 år, mer känd som "Lill-Sven" tillsammans med Karl Ingvar Andersson 67 år är gruppens nestorer. LillSven som fortfarande är aktiv med sin klarinett i jazzsammanhang. Nämnas kan att dessa båda herrar är hedersmedlemmar i Bollnäs Jazzklubb. Det ni.... Vidare finns Peter Mörk 30 år med meriter från spelningar med bl.a Boppers, Solna Storband och Iggesundsgänget. Peter som dessutom är och har varit aktiv i Teaterverkstan under flera år.

Nämnas bör också Sven Erik Jonsson 36, Hasse Skoglund 29 och Jerker Andersson 29, samtliga med musikaliska meriter från lokala pop- och dansband.

Hasse Skoglund, kanske mest känd för sina bylokala jättehitt "T-doja".

Skönsjungande herrar som Alf Lindberg 55 och Kjell Eriksson 58, förmodligen de enda som sjungit i en "riktig" kör.

Resten av gruppen såsom Bengt Cederholm 69, Tommy Söderlind 44, Björn Carlqvist 36 och Anders Jonsson 33 tillhör samtliga kategorin badrumssångare, där nivån på musikaliska meriter stannar vid blockflöjts-spel i grundskolan.

Till sist bör kapellmästare Anders Jonsson hedras för sitt enträgna sätt att skrapa ihop dessa sångfåglar varje år.

Kören har blivit en tradition även om mottot för kören torde vara att vi sjunger hellre än bra. Kanske är det viktigaste inte HUR vi gör det, utan ATT vi gör det.

Björn C.

TENNIS

ÅRETS VÅRDUBBEL AVGJORD

Med fjolårets otur med vädret i färskt minne blev årets vårdubbel en fullträff väderleksmässigt sett.

36 herrar och damer i ålderna 13-50 år hade anmält sig till årets första dubbelturnering utomhus däribland en hel del nya ansikten och många och välspelade matcher avgjordes på tennisbanorna i Edstuga och Sörbo.

Damernas final blev mycket välspelad med långa bolldueller. Paret Barbro Järrens/Marie Gunnarsson hade bl a tre matchbollar i andra set, men Ewa Sjöbom/Annika Källänge lyckades rädda alla tre och till slut också vinna andra set. Järrens/Gunnarsson kom dock tillbaka i tredje set och vann till slut matchen med siffrorna 6-4, 6-7, 6-4.

I herrfinalen lyckades, i Per Nilssons frånvaro, Frelugaparet Nisse Jonsson/Stefan Larsson besegra Sörboparet Bosse Olnils/Anders Perzon i en jämn och hård match med siffrorna 4-6, 7-5, 6-4, där både Nisse Jonsson och Bosse Olnils spelade överraskande bra.

Det enda negativa med denna turnering var att de bägge finalerna drog ut på tiden och sista matchbollen slogs in kl. 22.30. Arrangörerna har dock för avsikt att till nästa turnering avgöra finalerna på tid.

Herr- och damsegrarna Fr. v. Nisse Jonsson, Stefan Larsson, Barbro Järrens och Marie Gunnarsson

BETALNING AV TENNISTIDER

Eftersom det slarvas med betalning av bokade tennistider är det kanske på sin plats med en liten repetition av vad som gäller.

Tennisanläggningen kostar ca 6 000 kr per år att driva, främst då elavgifter, men även drift och underhåll av själva banan kostar pengar och detta får vi betala själva. Då den enda inkomstkällan är spelavgifter är det därför av största vikt att man betalar för de timmar man bokar. Enklaste sättet att att betala är att lösa ett årskort för 200 kr per år. Då får man spela hur många timmar man vill under hela året. Dom som inte vill lösa årskort skall

betala 20 kr per timme. Årskort kan lösas hos Torbjörn Nyblad, timavgiften kan stoppas i brevlådan vid anslagstavlan på tennisbanan med uppgift om vem som betalat, eller betalas hos Nyblad eller Janne Westelius.

Ytterligare saker som kan förbättras är bevattning av banan. Under långa torrperioder är det viktigt att man vattnar banan både före och efter spel eftersom banan annars blir lös och gropig.

Hej KOLLIKOK !

Här kommer en rapport från Mulleskogen.

(Av Maria Skoglund)

Så vitt jag vet har det inte bedrivits någon SkogsMulle-verksamhet de senaste 20 åren. Barnen som gick i Mulleskolan på den tiden var bl.a Janne Brickman, Agneta Lindberg, Helene Jonsson och Petra Thyrén m.fl. Ledarna då hette Annika Thyrén och Lena-Marie Jonsson.

Men i höstas var det så dags att återuppväcka Mulle.

Efter en jätterolig Mulle-ledarutbildning, en helg i maj, bestämde vi oss, Ingrid Smälänning och jag. Till hösten skulle vi starta!

Att få in anmälningar var ju inget problem.

10 st av byns barn, med stövlar och ryggsäck var redo att traska ut i skogen. Spännande var det förstås, inte minst för oss ledare.

Det var ju första gången! Skulle vi träffa på den där Mulle?

Jovisst kom Mulle, en härlig figur, precis som i sagan och sången; Han har gröna kläder och näverhätt med fjäder.

Han var så snäll den där Mulle och kunde så mycket om skogen och djuren.

Sen kunde man ju stöta ihop med Skräp-Lisa. Hon är skogens skräck av sällan skådat slag. Hon var minsann inte riktigt klok. Några barn höll hon på att skrämma slag på med sin framfart. Hon är ju den som älskar skräp och bråte. Detta samlar hon på och sprider runt omkring sig. "Det är snyggt" säger hon, så alla Mullebarnens stora uppgift är att få henne att förstå att man ska vara rädd om naturen.

Sen blev det dags för avslutning en snöig Allahelgönahelg. Vi träffades på Bolleberget med pulkor och kälkar. Vi grillade korv och gräddade glödhoppor över öppen eld. Mulle och SkräpLisa kom också på besök.

Vintern gick och plötsligt var det dags att köra igång igen. Denna gång bestämde vi oss för att ta emot 15 barn, vilket snabbt blev 17st. Vi fick många fler förfrågningar från bl.a Sörbo och Söräng, ja till och med från stan'.

Vi tycker att det vore jättekul om alla som vill kan få vara med och träffa Mulle men då måste vi bli fler ledare eftersom barnaskaran ökar och efterfrågan med den.

Är ni intresserade så hör av er till:

Ingrid Lysell-Smälänning 30196 eller
Maria Skoglund 30043

Hälsning från Mulleskogen!
genom Maria S.

JOHN LARSSONS BISYSSLOR

Sedan 15 år tillbaka har John Larsson sysslat med biodling. Intresset för bin fanns redan under tonåren då han ofta fann lika stort nöje i att följa grannens biskötsel, som att sparka boll.

-Jag fick min första bisvärm av en brevbärrare Blomgren. Det var nordiska härdiga bin. Tyvärr var de argstinta. Krainerbina som jag nu har är fridsamma.

Vad har egentligen hänt när så många bisamhällen har dött under vintern?

-De som köpt invintringssocker via SBR (Sveriges Biodlares Riksförbund) har p.g.a. brister i hanteringsprocessen fått förgiftat socker.

Over 200 bisamhällen av totalt 350 har dött i Bollnäs. SBR kommer ev. att ersätta förlusten med 550:- /samhälle.

Är bin farliga?

-Ja, för allergiska personer. Om du blir biten kan du lindra smärtan. Ta en sockerbit i munnen och låt den bli våt, lägg den sedan på såret.

Vilken är den största skillnaden mellan biet och getingen om man bortser från utseendet?

-Bina pollenerar fantastiskt mycket. I södra Sverige hyr odlare in bisamhällen för att få god pollenering. Detta ökar skörden högst avsevärt.

Bina är mycket noga med vad de äter och flyger gärna långa sträckor för god föda. I höstas när tillgången på föda var dålig "stal" mina bin lakritsrester från Karamellfabriken. Smaken på den honungen blev naturligtvis något pikant.

Konkurrerar getingen med biet om födan?

-Nej. Den kan istället likt myran ta sig in i kupan utan att bli attackerad och stjäla honung.

Varför svärmar bina?

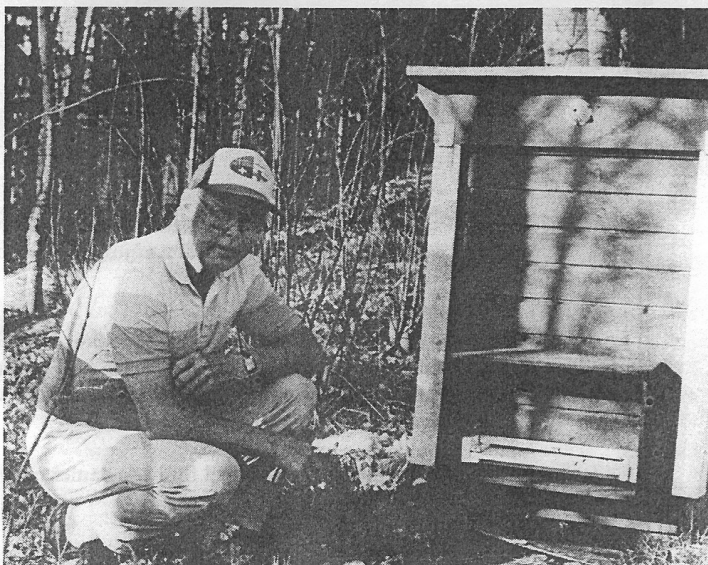
-En ny drottning har fötts i ett samhälle som redan har en drottning. Den gamla drottningen lämnar bikupan och får med sig halva samhället. Spejarbin söker sedan ny boplatz och svärmen ger sig av. I maj till juni månads början krävs det därför att varje ram kontrolleras så ej några drottningceller får växa fram.

Vad gör man om man får en bisvärm i sin trädgård?

-Ring till en biodlare, så kommer någon med erfarenhet och hämtar bisvärmen.

FAKTA OM BIN

Bisamhälle	40 000 bin
Drottning	Endast en enda i samhället. Efter befruktningen lägger hon under perioden april-aug. ca 30000 ägg/dygn.
Arbetsbin	Samlar nektar, honung och pollen till kupan. Lever under sommaren ca 45 dagar.
Drönare	Hanbin. Ca 100 /samhälle när hösten kommer "sparkas" de ut vid drönarslakten.
Honungsprod/år	Ca 30kg/samhälle

John Larsson ser sina arbetsbin återvända fullastade med pollen till kupan. Några så nertygda att de kraschlandar vid flustret.

Redan som tonåring intresserade sig John för fåglar. Den populäraste bland dom alla är Blåmesen.

-En riktig tuffing som vi har glädje av året runt. Dessutom har den en fantastiskt vacker färgteckning som bäst framträder när solen skiner på den.

Är det någon fågel som för dig defintivt fastställer att våren är kommen?

-Lärkan, Storspoven och Tofsvipan. Tyvärr har de alla minskat i antal och orsaken därtill vet vi ej.

Vilken är den sällsyntaste fågeln du sett?

-Kornknarr och Sommargylling. Islands-knipan som jag såg för 7 år sedan räknas tyvärr som ej giltig observation eftersom jag ej lyckades få någon ytterligare fågelkännare att verifiera. (Kanske som att göra hole in one i golf när man spelar helt på egen hand. red anm.)

Upplever du någonsin konflikt mellan biodlandet och fågelintresset, blir bina ibland fågelmat?

-Talgoxen lockar vintertid ibland ut bina ur kupan genom att knacka på den. Det är ganska enkelt att skydda bina mot detta om man spänner ett skyddande nät runt kupan. Skulle det händelsevis bli några bin som blir till talgoxföda så har jag överseende med detta.

Varför har en del fågelarter minskat så markant de senaste åren?

-Svalan som dramatiskt minskat i antal har

jag ingen förklaring till. Gulspårven och Ortolansparven dog nästan helt ut under 1950-talet p. g. a. förgiftning. Nu har stammen hämtat sig ganska bra.

-Jag kommer ihåg en Ortolansparv som under 50-talet satt i ett speciellt träd och sjöng. Efter 20-talet är utan besök p.g. a. nästan total utrotning finns nu åter sparven sjungande i trädet. Detta är ett gott bevis att biotopen är den faktor som styr förekomsten av olika arter på speciella platser.

Har vi några "skräpfåglar"?

-Björktrasten som är alltför vanligt förekommande ställer till med onödig skada för bärodarlarna.

-Kajan som här omkring ej fanns före 1948 har nu ökat så mycket att de blivit ett problem. De bygger gärna sina bon i skorstenarna och sotarna får extra jobb att rensa.

Gör du minnesanteckningar över dina iakttagelser?

-Jag har tidigare gjort det men minskat på detta. Jag är inte intresserad av fågelrariteter som de unga. Mitt hjärta slår för våra vanliga åretruntfåglar.

Ni skall veta att ni bor väldigt nära en fågelskådares eldorado. Järnmyraområdet är under sommaren boplatz för många sevärd och kanske framför allt hörvärda fåglar. Flodsångare, Kärrsångare och Näktergal är några av de skönsjungande du kan njuta av.

PAJ

AKTIVITETER I BYN!

MIDSOMMARFEST.

Vi träffas på "Egnells" åker kl. 13:00 på Midsommaraftonen.

Vi plockar blommor och smyckar midsommarstången. Det serveras kaffe med dopp och det blir dans och lekar kring stången!

BYCYKLING.

Ni vet väl att bycyklingen snurrar på för fullt. Platsen är Bystugan och tiden är Måndagar 18:30. Kom och var med i en bra kombination av motion, nöje, samvaro och spännande utlottningar.

TENNISBANAN.

Tennis skola för skolungdom blir det Ons-Fre den 30/6 - 2/7 i Edstuga.

Vi börjar kl 10:00 med nybörjare och fortsätter kl 11:00 med er som har lite spelvana.

Anmälan gör du senast den 27/6 på anmälningslistor som finns på tennisbanorna i Edstuga och i Sörbo. Anmälningsavgiften är 25:-

Under sommaren pågår gruppspel i singelspel för både damer och herrar och finalspelet blir 6-7 augusti

En dubbelturnering kommer att arrangeras under augusti och en mixeddubbel under september. Datum är ännu inte bestämt så håll ögonen öppna på anslagstavlan på tennisbanan.

TENNISSTEGEN!

Stegen är en spelform som syftar till att sporra till mera spel, jämna matcher och för att få fram ett underlag för handicap till turneringar.

Du anmäler dig senast den 10 juni genom att skriva ditt namn på anmälningslistan, betala 20:- (engångskostn/säsong) som läggs i ett kuvert med ditt namn på och stoppa det i postlådan.

Herrstegen består av 36 platser och damstegen av 12 platser.

En första ranking sker efter anmälan av arrangören.

Du kan endast utmana den spelare som står 1 eller 2 steg ovanför dig själv.

Om du vinner flyttar du upp dig själv på motståndarens plats och stegen förskjuts nedåt.

Vid förlust är stegen oförändrad.

Stegen pågår under hela säsongen.

BOK-BUSSEN

Bollnäs bibliotek
Hösten 1993

Onsdagar: 15/9, 13/10, 10/11, 8/12

Sörängs förskola	9.00 - 9.30
Sörängs skola	9.30 - 12.00
Fjäle	12.50 - 13.20
Sörbo	13.30 - 14.00
Freluga	14.10 - 14.40
Sävstaås	14.50 - 15.10

Baby-Boom!

Nu har vi i Freluga ynglat av oss med rekordfart det senaste året.
Därför tänkte vi att det måste finnas fler än vi som går hemma med barn, och kanske har ni, liksom vi, lust att träffas och umgås med barnen.
Vi startat Tisdag 29 Juni Kl.11:00 hemma hos Annica & Joline på Sménsbacken (nedanför NTO).
Hör av er till någon av oss om ni är intresserad eller om ni undrar över något.

Annica Grönqvist 30321
Maria Skoglund 30043

Bidrag till barncancerfonden!

Under fjolåret ordnades en stor tillställning i ishallen till förmån för barncancerfonden. Drivande kraft var "Golv-Nisse" Jonsson. Många människor ställde upp och jobbade, tillverkade och skänkte egna alster och bidrog på alla möjliga sätt.

Maria Skoglund Freluga, som är en tjej med många järn i elden, tände på idén och ville bidra på sitt sätt.

Under vintern har Maria bl.a. sytt lapp-täcken och tillverkat små kramdjur.

När Maria var klar ordnade hon ett lotteri på dessa prylar och fick ihop inte mindre än 1500 kr. Dessa pengar plus materialkostnad för lika mycket, skänkte hon sedan oavkortat till barncancerfonden.

Det tycker vi på red. att du gjorde bra Maria!

**ÄR DU INTRESSERAD AV ATT
BESTÄLLA LAPPTÄCKE?
RING MARIA SKOGLUND
TELEFON :0278/30043**

Några små klurigheter att fundera på i hängmattan eller vid badstranden!
(Facit hittar du på sista sidan.)

BLOMRABATTEN.

En majdag fördubblades antalet utslagna blommor en gång i minuten. Efter en timme var rabatten helt fylld. När var rabatten halvfylld?

SAXKÖPET.

En dövstum kom in i en järnaffär för att köpa en sax. Han gjorde sig förstådd genom att klippa med fingrarna. Expediten begrep och tog genast fram ett antal saxar. Senare kom en blind in i samma ärende. Hur gjorde han?

HÖSTACKAREN.

Om en bonde har $3 \frac{5}{7}$ höstackar på en teg och $4 \frac{3}{5}$ höstackar på en annan teg och önskar att lägga ihop dem, hur mycket blir det tillsammans?

RÖKRIDÅ.

Ett eltåg är på väg norrut med en hastighet av 100 km/tim. Det blåser full storm söderifrån, ca 25 sekundmeter. Åt vilket håll går röken?

MÅNADSPROBLEM.

Hur många av årets månader innehåller 28 dagar?

BADKARET.

Varmvattenröret kan fylla badkaret på 8 minuter. kallvattenröret fyller det på 6 minuter och avloppet kan tömma det på 4 minuter. Om alla rören är öppna samtidigt, blir då karet någonsin fyllt och i så fall efter hur lång tid?

HYR DIN SOMMARBIL

FRÅN

BUDGET BILUTHYRNING

RING KÄLLBJÖRN tel. 0278- 24232

Om du har något intressant att berätta som du tycker skulle stå i bytidningen, t ex händelser från förr i bygden, något som hände dig på din semester, kort sagt vad som helst, kan du väl höra av dig till någon ur redaktionen så kan vi publicera din berättelse.

- Facit:
1. Efter 59 minuter
 2. Han sa att han ville köpa en sax
 3. En hostack
 4. Eltåg lämnar ingen rök
 5. Samtliga månader
 6. Badkaret fylls på 24 minuter